

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 472/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených NOVICKÝ advokátskou kanceláriou s. r. o., Františkánska 5, Košice, IČO 47 197 919, v mene ktorej koná JUDr. Jaroslav Novický, advokát, proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č. k. 27 C 2/2022 zo 6. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 29. mája 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 27 C 2/2022-217 zo 6. apríla 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadajú náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou doručенou okresnému súdu 21. januára 2022 domáhajú zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v žalobe, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve sťažovateľov a žalovaných. Sťažovateľom bol 7. februára 2022 doručený prípis okresného súdu zo 4. februára 2022, ktorým boli vyzvaní, aby v lehote 15 dní od jeho doručenia uviedli okresnému súdu približnú hodnotu svojich spoluvlastníckych podielov na účely vyrubenia súdneho poplatku

podľa § 7 ods. 9 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Okresný súd následne výzvou zo 4. apríla 2022 (ďalej len „výzva“) spolu s platobným predpisom č. S72-040422-0001 (ďalej len „platobný predpis“) vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 4 640 eur, pričom výška súdneho poplatku bola určená na základe všeobecnej hodnoty spoluvlastníckych podielov žalobcov. Sťažovatelia vyrubený súdny poplatok v lehote stanovenej súdom zaplatili.

3. Sťažovatelia podali proti výzve okresného súdu a platobnému predpisu ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd odmietol uznesením č. k. II. ÚS 375/2022-16 zo 6. septembra 2022.

4. Sťažovatelia v nadväznosti na uznesenie ústavného súdu podali na okresnom súde 11. októbra 2022 návrh na vrátenie súdneho poplatku, v ktorom s poukazom na § 11 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch žiadali o vrátenie súdneho poplatku (resp. jeho časti) zaplateného na základe nesprávneho rozhodnutia. Okresný súd uznesením č. k. 27 C 2/2022-192 z 21. marca 2023 (ďalej len „uznesenie z 21. marca 2023“) návrh sťažovateľov zamietol. Proti uzneseniu z 21. marca 2023 podali sťažovatelia sťažnosť, ktorú okresný súd napadnutým uznesením zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia sú toho názoru, že okresný súd postupoval pri vyrubovaní výšky súdneho poplatku svojvoľne, arbitrárne a v rozpore s § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch. Poukázali pritom na skutočnosť, že súčasťou podanej žaloby bol aj znalecký posudok č. 49/2021 z 13. septembra 2021 (ďalej len „znalecký posudok“), ktorý bol vyhotovený na účely určenia všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti, ako aj určenia všeobecnej hodnoty podielov jednotlivých spoluvlastníkov. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že všeobecná hodnota podielov sťažovateľov je v sume 78 506,22 eur a všeobecná hodnota spoluvlastníckych podielov žalovaných je v sume 46 892,38 eur. Právny zástupca sťažovateľov sa už po doručení prípisu okresného súdu na uvedenie približnej hodnoty spoluvlastníckych podielov žalobcov telefonicky skontaktoval s príslušným vyšším súdnym úradníkom, ktorý ho informoval, že ide o ustálený spôsob určenia základu a výpočtu súdneho poplatku, poukazujúc na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 Co 638/2013 zo 16. mája 2014 (ďalej len „uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici“). Z uvedeného telefonického hovoru vyplynulo, že okresný súd postupuje v sporoch s týmto predmetom kategoricky rovnako bez ohľadu na osobitosti jednotlivých žalôb a ich petit a bez ohľadu na rozličnú judikatúru všeobecných súdov vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) výlučne iba všeobecným poukázaním na právnu vetu uvedenú v uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici.

6. Podľa názoru sťažovateľov okresný súd vyrubením súdneho poplatku na základe hodnoty spoluvlastníckych podielov žalobcov a, nadväzujúc na to, vydanými uzneseniami vrátane napadnutého uznesenia postupoval nezákonne a v rozpore s relevantnou právnou normou, za ktorú považujú § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého *„V konaní o zrušení a o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je základom poplatku cena podielu žiadaného navrhovateľom.“* S ohľadom na znenie uvedeného ustanovenia sťažovatelia uvádzajú, že jediný ústavne konformný výklad a následná aplikácia sú v danom prípade také, že základom na vyrubenie

súdneho poplatku je cena spoluvlastníckych podielov žalovaných. Týmto spôsobom možno dôjsť k súdnemu poplatku, ktorý bude vyrubený v zákonnej výške a ktorý sa počíta ako 6 % z hodnoty spoluvlastníckych podielov žalovaných, pričom dôjde ešte k zníženiu o sumu 70 eur podľa § 6 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, teda vo výške 2 743,50 eur. Okresný súd však ustálil, že základ súdneho poplatku má vychádzať z hodnoty spoluvlastníckych podielov žalobcov, teda jeho výška je 4 640 eur. Nesprávnym a nezákonným postupom tak okresný súd došiel k zásadne vyššiemu súdnemu poplatku.

7. Súdny poplatok vyrubený okresným súdom nemá žiadnu oporu v zákone, navyše je v rozpore s gramatickým a logickým výkladom zákona o súdnych poplatkoch. Okresný súd navyše vôbec neprizeral na osobitosti žaloby a neskúmal, ktoré spoluvlastnícke podiely sú sťažovateľmi žiadané, teda k prechodu ktorých žaloba smeruje.

8. Sťažovatelia považujú za nezákonné aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorého právnou vetou okresný súd pri výpočte súdneho poplatku argumentoval, pričom podľa ich názoru došlo k značnému odklonu od predošlej ustálenej rozhodovacej praxe, a to bez toho, aby bol tento odklon akokoľvek odôvodnený. Odkazujú pritom na stanovisko Najvyššieho súdu Československej socialistickej republiky č. k. Sc 2/82 z 12. októbra 1982 (ďalej len „stanovisko najvyššieho súdu ČSSR“), ako aj rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 4 MCdo 10/2009 z 29. marca 2011. Okresný súd v napadnutom uznesení len stručne uviedol, že je s obsahom daných rozhodnutí oboznámený, ale sa s nimi nestotožňuje.

9. Podľa sťažovateľov všeobecné súdy vrátane okresného súdu sa odvolávajú na právne názory a závery vyslovené v komentári k zákonu o súdnych poplatkoch od autora Edmunda Horvátha vydanom vydavateľstvom IURA EDITION v roku 2006, kde je uvedený: *«... v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je základom poplatku cena podielu, žiadaného navrhovateľom, t. j. cena predmetu poplatkového úkonu podľa návrhu na začatie konania. Cenou podielu, žiadaného navrhovateľom, treba pre stanovenie základu poplatku rozumieť cenu spoluvlastníckeho podielu, o ktorom navrhovateľ v návrhu uvádza, že mu patrí, a nie cenu spoluvlastníckeho podielu odporcov, ani cenu celej veci, ktorá je v spoluvlastníctve, a to aj vtedy, keď navrhovateľ navrhuje, aby celá vec bola prikázaná do jeho výlučného vlastníctva. Interpretácie vyčerpávajúce a jednoznačné je v tejto súvislosti vyjadrenie predsedu Najvyššieho súdu SSR uverejnené v stanovisku Najvyššieho súdu ČSSR č. R 33/1982, v ktorom uvádza, že znenie ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 116/1966 Zb. (v súčasnosti § 7 ods. 8ZSP - pozn. aut.), ktoré operuje s pojmom „cena podielu žiadaného navrhovateľom“, nezodpovedá ustanoveniam upravujúcim v Občianskom zákonníku zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva...»* Autor komentára k zákonu o súdnych poplatkoch tak opiera svoj právny názor výlučne o odlišný právny názor predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky, ktorý je uverejnený v stanovisku najvyššieho súdu ČSSR, čo považujú sťažovatelia za selektívny a neobjektívny právny názor, pretože samotná právna veta stanoviska najvyššieho súdu ČSSR, ktorá je diametrálne rozdielna, je úplne opomenutá. Uvedený výklad tak zásadne odporuje gramatickému zneniu zákona a právnej vete zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu ČSSR. Takýmto spôsobom sa nesprávne interpretuje aj § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch a následne sa ďalej aplikuje v praxi tými orgánmi, ktoré s uvedenou publikáciou – komentárom spolupracujú.

10. Sťažovatelia sa odvolávajú na právnu vetu stanoviska najvyššieho súdu ČSSR, ktorá ostala úplne opomenutá: *«V občanském soudním řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví je základem soudního poplatku (označeným pro toto řízení v ustanovení § 3 odst. 5 zákona č. 116/1966 Sb. jako „cena podílu žádaného navrhovatelem“) cena předmětu poplatného úkonu (ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 téhož zákona) podle návrhu na zahájení řízení. Vzhledem ke způsobům zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví stanoveným v § 142 OZ (srov. i § 492 odst. 1 OZ), jež mohou být uplatňovány návrhy navrhovatelů v občanském soudním řízení, je tu třeba cenu předmětu poplatného úkonu posoudit podle toho, navrhuje-li se rozdělení společné věci mezi spoluvlastníky podle výše podílu nebo navrhuje-li se přikázání věci za přiměřenou náhradu jednomu nebo více spoluvlastníkům anebo navrhuje-li se prodej společné věci a rozdělení výtěžku podle podílu. Navrhuje-li navrhovatel (navrhovatelé) zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví přikázáním věci za přiměřenou náhradu jednomu nebo více spoluvlastníkům tím způsobem, že se domáhá (domáhají) přikázání celé věci do jeho (jejich) vlastnictví, je tu předmětem poplatného úkonu (ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3 a 5 zákona č. 116/1966 Sb.) cena spoluvlastnického podílu (spoluvlastnických podílů) patřícího odpůrci (patřících odpůrcům), k jehož (k jejichž) přechodu na navrhovatele směřuje v takovém případě návrh.»* Najvyšší súd ČSSR v právnej vete svojho stanoviska podáva zákonný, logický a podľa sťažovateľov jediný správny rámec určovania základu súdneho poplatku, pričom uvedeným spôsobom berie ohľad aj na konkrétny obsah a petit žaloby podľa § 142 Občianskeho zákonníka. V prípadoch výskytu značných rozporov v aplikácii práva je vo všeobecnosti úlohou najvyššieho súdu zaviesť jednotný výklad konkrétnych ustanovení, čo sa v prípade stanoviska najvyššieho súdu ČSSR aj udialo. Vzhľadom na to, že výklad najvyššieho súdu je jedným z najdôležitejších druhov súdneho výkladu a zároveň ide o zjednocujúce stanovisko, všeobecné súdy by sa ho mali pridržovať, hoci nie absolútne a bezvýhradne, avšak odklon logicky nemôže byť odôvodnený argumentmi, ktoré boli práve v stanovisku najvyššieho súdu ČSSR „prelomené“. Je teda nepochopiteľné, aby bola právna veta stanoviska najvyššieho súdu ČSSR, ktorej účelom bolo zaviesť jednotný výklad ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch, úplne opomínaná a aby sa akceptoval výlučne vedecký výklad predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky, ktorý je v ňom uvedený ako odlišný a zároveň bol stanoviskom najvyššieho súdu ČSSR aj „prelomený“. Sťažovatelia zároveň argumentujú aj rozhodnutím najvyššieho súdu č. k. 4 MCdo 10/2009 z 29. marca 2011, ktoré vykladá § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch obsahovo zhodne so stanoviskom najvyššieho súdu ČSSR. Toto uznesenie okresný súd v napadnutom uznesení opomína a stručne uviedol, že nešlo o zjednocujúce stanovisko pléna.

11. Poukazujúc na judikatúru ústavného súdu, sťažovatelia zhodnotili, že okresný súd mal pri vyrubovaní súdneho poplatku postupovať ústavne konformným postupom, a tým prihliadať predovšetkým na znenie aplikovanej právnej normy a následne na predošlú rozhodovaciu prax, ako aj obsah a petit žaloby. V prípade vzniku pochybností, ktoré nevedel odstrániť, mal postupovať tak, aby bol súdny poplatok vyrubený v prospech poplatníka, teda menší. S argumentáciou okresného súdu, kde okresný súd uviedol, že sťažovateľmi uvedené rozhodnutia ústavného súdu sa opierajú o odlišný skutkový stav, sa sťažovatelia nestotožňujú, pretože v citovaných rozhodnutiach ústavný súd nastavil akýsi ústavný rámec aj v prípade rôznych výkladov iných právnych noriem. Takéto právne závery sa teda netýkajú konkrétnej veci a konkrétnej právnej normy, na ktoré je ich do budúca možno aplikovať, ale keďže ide o teóriu práva a priblíženie ústavnej konformnosti

zvoleného výkladu právnej normy, tak uvedené rozhodnutia ústavného súdu, resp. právne vety nimi vyjadrené, možno použiť v akejkoľvek inej veci, kde vystanú obdobné názorové diskrepancie a budú sa ponúkať rôzne alternatívy výkladu právnej normy.

12. Keďže vyrubený súdny poplatok sťažovatelia riadne zaplatili a následnú nápravu predošlého nezákonného postupu podaním návrhu na vrátenie súdneho poplatku, ako aj podaním sťažnosti proti uzneseniu z 21. marca 2023 nedosiahli, sú toho názoru, že došlo k neprimeranému a nezákonnému zásahu do ich majetkových práv. Nezákonným konaním okresného súdu a napadnutým uznesením týmto nastal úbytok na majetku sťažovateľov, ktorý nemožno predpokladať pri zákonom a ústavne konformnom postupe. Sťažovatelia zastávajú názor, že im bola uložená poplatková povinnosť, ktorá nemá oporu vo všeobecne záväzných právnych predpisoch a judikatúre, čo možno jednoznačne považovať za porušenie ich práva na ochranu majetku garantovaného čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie práva na ochranu vlastníctva (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutým uznesením okresného súdu.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

14. Sťažovatelia sú toho názoru, že okresný súd už pri vyrubení súdneho poplatku postupoval svojvoľne a v rozpore so znením § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch. Rovnako svojvoľne mal postupovať aj pri vydaní uznesenia, ktorým nevrátil sťažovateľom časť súdneho poplatku, ako aj napadnutého uznesenia, ktorým zamietol ich sťažnosť. Okresný súd navyše napadnuté uznesenie podľa názoru sťažovateľov riadne a dostatočne neodôvodnil, čím mal porušiť čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Problematika súdnych poplatkov dosahuje ústavnoprávnu relevanciu z pohľadu záruk rešpektovania základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie spravídla v prípadoch, ak v dôsledku rozhodnutia v otázke súdnych poplatkov dochádza k nedovolenému obmedzeniu práva na prístup k súdu, napr. v dôsledku neprimeraného poplatku (rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva Kreuz v. Poľsko, č. 28249/95, Kata v. Poľsko, č. 9590/06, Ilic v. Rumunsko, č. 26061/03). Sťažovatelia však nenamietajú tento aspekt obsahu uvedených práv. Ich argumentácia je zameraná výlučne na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, resp. na ústavne nesúladnú interpretáciu a aplikáciu § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch.

16. Ústavný súd v rámci formulovania všeobecných východísk, ktoré tvoria ústavnoprávny základ jeho rozhodovania o ústavných sťažnostiach, zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto postavenia vyplýva, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa zásadne obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd zároveň konštatuje, že pri posudzovaní relevancie sťažnostných námietok vychádza z doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Z uvedeného vyplýva, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti. Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05).

17. Ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o tom, či sú splnené zákonom o súdnych poplatkoch ustanovené podmienky na vrátenie súdneho poplatku, resp. jeho časti, spadá výlučne do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov s ohľadom na princíp nezávislosti súdnictva (súdov) vyplývajúci z čl. 141 ods. 1 ústavy. Je preto zásadne vecou judikatúry všeobecných súdov, aby vymedzila kritériá, z ktorých bude pri aplikácii príslušných zákonných ustanovení vychádzať. Ústavnému súdu neprislúcha prehodnocovať právne závery všeobecných súdov, ku ktorým pri rozhodovaní o nárokoch účastníkov (strany) konania dospeli (m. m. III. ÚS 27/2012), ak ide o závery ústavne súladné.

18. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd preskúmal obsah napadnutého uznesenia, aby v kontexte sťažnostných námietok zistil, či právne závery v ňom obsiahnuté sú ústavne udržateľné a zlučiteľné so sťažovateľmi vymedzeným obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka nesprávneho výkladu a následnej aplikácie § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch, pričom argumentácia sťažovateľov v ústavnej sťažnosti obsahovo zásadne korešponduje s ich argumentáciou uvedenou v sťažnosti proti uzneseniu z 21. marca 2023.

20. Okresný súd v napadnutom uznesení svoj právny názor, podľa ktorého má byť výška súdneho poplatku určená na základe všeobecnej hodnoty podielu žalobcu, oprel o názory vyjadrené vo viacerých odborných publikáciách (komentár k zákonu o súdnych poplatkoch od autora Edmunda Horvátha, ASPI, 2014; komentár k vyhláske o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb od autorov Fiačana, Kerecmana, Baricovej, Hellenbart, Sedlačka a kol., C. H. Beck, 2015; publikácia Zákon o súdnych poplatkoch – komentár z roku 1995 od autorov Mazáka a Šoltýsa – mimoriadne vydanie bulletinu Slovenskej advokácie), ako aj o judikatúru všeobecných súdov vrátane ústavného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. II. ÚS 150/2017 a sp. zn. I. ÚS 625/2022 (body 20 až 23 napadnutého uznesenia). Následne v bodoch 25 až 27 napadnutého uznesenia nad rámec uvedeného argumentoval, prečo považuje výklad § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch za vecne správny a ústavne konformný.

21. Ústavný súd aj bez potreby opakovania či parafrázovania právnych záverov vyjadrených v napadnutom uznesení konštatuje, že v žiadnom prípade nemožno považovať napadnuté uznesenie za nedostatočne odôvodnené. Okresný súd poskytol podrobnú a vyčerpávajúcu odpoveď na každú z podstatných námietok sťažovateľov, a to bez ohľadu na to, že sa s ich sťažnostnými námietkami nestotožnil a rozhodol v ich neprospech. Ústavný súd, poznajúc divergentné právne názory na výklad § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch, nepovažuje interpretáciu použitú okresným súdom za arbitrárnu či svojvoľnú, ktorá by nerešpektovala zmysel a účel sporného ustanovenia. Ide o jeden z možných prístupov k interpretácii a aplikácii relevantnej právnej úpravy a v tomto ohľade ho považuje aj za ústavne udržateľný (m. m. IV. ÚS 420/2013, II. ÚS 150/2017). Napokon ústavný

súd už vo svojej skoršej rozhodovacej činnosti posúdil prístup, akým postupoval okresný súd, za ústavne konformný (pozri uznesenia sp. zn. II. ÚS 150/2017 a sp. zn. I. ÚS 625/2022).

22. Ústavný súd zdôrazňuje, že z ústavnoprávneho hľadiska odrážajúcej požiadavky základného práva na súdnu ochranu môžu v určitých prípadoch popri sebe obstať aj dve rozhodnutia všeobecného súdu vyhodnocujúce parciálnu otázku v obdobných skutkových okolnostiach odlišne. Inými slovami, ľudskoprávna korektnosť rozhodnutia všeobecného súdu nemusí byť v každom prípade stotožnená výlučne s jediným do úvahy prichádzajúcim riešením. V tejto súvislosti odkazuje ústavný súd na recentnú judikatúru (IV. ÚS 399/2022), kde pripomína, že pri posudzovaní ústavnej udržateľnosti rozhodnutí súdov „nerieši kauzu“, posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť rozhodnutí, z ktorej pozície nemusí dospieť k derogačnému záveru ani vtedy, ak by sám na úrovni podústavného práva dospel k inému rozhodnutiu než všeobecný súd.

23. Ak sa v rozhodovacej praxi všeobecných súdov vyskytnú aj rozhodnutia, ktoré v tej istej, prípadne analogickej právnej otázke zaujmú odlišné právne názory, ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zveruje primárne najvyššiemu súdu (jeho plénu a príslušnému kolégiu) v podobe právomoci zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, a to aj mimo rozhodovania v dovolacej agende [§ 21 ods. 3 písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov], a sekundárne aj krajským súdom a okresným súdom (resp. ich plénam, kolégiám, prípadne grémiám vrátane jednotlivých sudcov) v podobe podávania podnetov, prerokovania a vyjadrovania sa k podnetom a predloženia podnetov na prijatie stanoviska k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

24. K argumentácii sťažovateľov, podľa ktorej sa okresný súd napadnutým uznesením odklonil od rozhodovacej praxe v obdobných prípadoch, ústavný súd uvádza, že aj prípadné odchýlenie sa súdu od existujúcej skoršej judikatúry v konkrétnom prípade by mohlo predstavovať zásah do základných práv a slobôd účastníka konania len za predpokladu, že by bolo dôsledkom arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti súdneho rozhodnutia v prerokovávanej veci. Ani z argumentov sťažovateľov nie je možné jednoznačne uzavrieť, že nimi citované uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 MCdo 10/2009 predstavuje z pohľadu zachovania princípu právnej istoty ustálenú prax najvyšších súdnych autorít. To nemožno bez ďalšieho vysloviť ani v súvislosti s obsahom zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu ČSSR R 33/82, ktoré je relativizované aj jeho už spomínanou neakceptáciou zo strany právnej doktríny.

25. Podľa ústavného súdu tak odôvodnenie napadnutého uznesenia v okolnostiach konkrétneho prípadu nejaví známky arbitrárnosti alebo svojvôle. Ústavný súd vzal na vedomie existenciu rôznej judikatúry pri výklade § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch, avšak opakuje, že nie je jeho úlohou zjednocovať judikatúru všeobecných súdov. Okresný súd svoj záver logicky a presvedčivo odôvodnil. Bez toho, aby sa ústavný súd priklonil k jednej z uvedených línií rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, konštatuje, že ide o výklad podústavnej normy, ktorý prislúcha najmä všeobecným súdom, a v tejto konkrétnej veci ústavný súd neidentifikoval žiadne extrémne vybočenie z interpretácie alebo aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktoré by v tejto veci mohli dosiahnuť ústavnoprávny rozmer. Keďže výklad zákonov je v primárnej právomoci všeobecných

súdov, ústavný súd má dôvod do takéhoto výkladu všeobecného súdu zasiahnuť iba v prípade, keď sa tento nejaví ako ústavne konformný, o taký prípad v preskúmvanej veci však nejde (podobne aj I. ÚS 339/2019). Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol danú časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu:

26. Sťažovatelia porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu odvíjajú od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľmi označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov obsiahnutých v petite ich ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu